

Adresáti:

PhDr. Jaroslav Podliska, Ph.D.
ředitel územního odborného
pracoviště v Praze

Národní památkový ústav

Na Perštýně 356/12
110 00 Praha 1-Staré Město

podliska.jaroslav@npu.cz

Mgr. Jan Mařík, Ph.D.
ředitel ústavu

Archeologický ústav Praha

Letenská 123/4
118 00 Praha 1-Malá Strana

marik@arup.cas.cz

doc. PhDr. Tomáš Klír, Ph.D.
ředitel ústavu

Ústav pro archeologii

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
Celetná 20
116 42 Praha 1-Staré Město

tomas.klir@ff.cuni.cz

Praha, 8. 7. 2024

Věc: Žádost o pomoc při záchraně archeologické památky Hradiště Zámka

Vážený ředitelé,

na severu Prahy se již mnoho let připravuje Pražský okruh – dálnice D0, která má podle Ministerstva dopravy a Ředitelství silnic a dálnic řešit nejen tranzitní dopravu, ale současně také dopravu ve vzdálených čtvrtích Prahy, včetně spojení pravého a levého břehu Vltavy.

V třicátých letech 20. století navrhl architekt Krejcar proti Suchdolu most přes Vltavu a od té doby je toto místo považováno za předurčené pro dnešní trasu okruhu. Za uplynulé století se však mnoho změnilo. Z tehdejšího pohledu byl okruh veden daleko za Prahou. Počet automobilů, který byl za první republiky asi 100 tisíc, stoupl v České republice v roce 2023 na 6,6 milionů. Z původně uvažované lokální komunikace se tak má stát šestiproudá dálnice mezinárodní kategorie TEN-T s dopravní intenzitou cca 110 tisíc aut denně, která má propojit celorepublikovou síť dálnic. Proklamované snížení intenzity dopravy na přetížených komunikacích v jiných částech města dopravní model aktuálně projednávané dokumentace EIA neprokázal. Naopak vlivem dopravní indukce, ke které s budováním nových silnic dochází, jsou do města přivedeny další automobily.

Změnil se také pohled na životní prostředí a zachování kvalit krajiny a přírodních památek a zachování kulturního a historického dědictví. V místech, kudy je vedena trasa dálnice, byl vyhlášen park Drahaň-Troja, nejprve jako oblast klidu v roce 1990 a od roku 1992 podle nového zákona č. 114/1992 Sb. je přírodním parkem.

Podle nařízení hl. m. Prahy č. 10/2014 Sb., o zřízení přírodních parků na území hl. m. Prahy, má park následující charakteristiku: „Přírodní park leží na pravém svahu vltavského údolí včetně přilehlé plošiny na západ od Čimic a Bohnic. Výjimečně dobře dochovaný krajinný ráz zahrnuje buližnickové skalnaté svahy vltavského kaňonu v místech, kde řeka opouští hlavní město, a několik přilehlých roklí (Bohnické, Čimické a Drahaňské údolí). Z bočních údolí jsou dobře dochovány závěry údolí Čimického a Drahaňského potoka, které přecházejí do otevřené polní krajiny Bohnické plošiny.“

V roce 2009 se oblast stala součástí NATURA 2000 jako EVL Kaňon Vltavy u Sedlce, která zahrnuje několik chráněných území přírodních památek. Přes toto území a území zapsané nemovité kulturní archeologické památky Hradiště Zámka a také přes radiologickým průzkumem lokalizované předhradí hradiště je navržena trasa dálnice.

Ještě v letech 2014–15 byly Ministerstvem dopravy zvažovány varianty, které byly vedeny severněji mimo nejkvalitnější zákonem chráněná území, dále od obytné zástavby města. Politiky byla upřednostněna nejjednodušší varianta vedená v administrativních hranicích hlavního města Prahy. Tato trasa se dostává do přímého střetu se zákonem chráněnými parky a archeologickou památkou Hradiště Zámka. Hrozí zničení památkové podstaty hradiště, archeologického naleziště a krajinného kontextu památky. Výstavbou mostů přes kaňon Vltavy, přes údolí Nobelovy Dynamitky a dvou tunelů předpolím hradiště dojde k výraznému poškození geomorfologické situace.

Připomeňme si, co uvádí [Evidenční list](#) nemovité kulturní památky č. 1628.

10. Časové, slohové a autorské určení:

„Archeologická památka. Výšinné opevněné sídliště a hradiště. Osídleno od pozdní doby hradištní po celý pravěk. Slovanské hradiště.“

12. Zhodnocení a kulturně-politický význam památky, zdůvodnění ochrany:

„Archeologická kulturní památka. Významný dokument pravěké kultury pražské krajiny. Nejstarší slovanské hradiště na pražském území, jehož existence úzce souvisí s formováním historického města.“

13. Stav zachování památky a příp. návrhy opatření:

„Západní část hradiště porušena lomem. Nutno vyloučit další terénní zásahy a hlubokou orbu.“

14. Dřívější i současný způsob využití a příp. návrhy opatření:

„Výhled – sadová úprava jako oddechové místo severního města. Po systematickém výzkumu realizovat konečnou sadovou úpravu, případně s prezentací nálezů.“

20. Poznámky, záznamy změn a doplňků:

„Č.j. 2964/78 – AÚ prohlásil sídliště za archeologickou památku I. kategorie.“

V jižnější části parku Drahaň-Troja v dotyku se zoologickou a botanickou zahradou byla navržena lanová dráha z Podbaby do Bohnic. Nesouhlasné stanovisko magistrátu k dokumentaci EIA potvrdilo i MŽP v červnu 2024. Ve svém stanovisku MŽP uvádí, že záměr je nepřijatelný z důvodu nepříznivého vlivu na krajinu a kulturní dědictví a prostředí z hlediska ochrany přírody a krajiny. **Vymezení trasy v předchozím stupni záměru tak bez dalšího nezakládá nárok na povolení realizace záměru.**

Dále uvádí, že hlediska veřejného zájmu, účelnosti či funkčnosti záměru, případně další hlediska, která nesouvisí přímo s vlivy záměru na životní prostředí a veřejné zdraví, nejsou a nemají být brána v úvahu při posuzování dopadů realizace stavby. **Takzvaný veřejný zájem tedy není kritériem, které by relativizovalo nebo ospravedlňovalo zásahy do nezpochybnitelných hodnot krajiny, kulturního dědictví, přírodních památek a negativní dopady na zdraví obyvatel.**

Zatímco u lanovky byl rozhodnutím MŽP záměr zrušen, stejná, možná ještě hodnotnější krajina severněji – ve stejném chráněném parku Drahaň-Troja – má být brutální dopravní stavbou zcela zničena. V současnosti je na MŽP posuzována dokumentace EIA k úsekům 518, 519 a 520 Pražského okruhu. V minulosti již došlo, a to při stavbě Barrandovského mostu, ke zničení krajinné situace v lokalitě Klobouček, tj. území osídleného již v pravěku. Zopakovat stejnou chybu ve stále ještě nedotčené krajině na severu Prahy by bylo neomluvitelné.

V současné době je posudek k dokumentaci EIA na MŽP zpracováván a očekáváme vydání závazného stanoviska EIA. V předložené, v řízení posuzované, dokumentaci, která byla oficiálně publikována, je význam přírodních památek, kulturních památek a krajinného rázu relativizován a vliv stavby je hodnocen jako nevýznamný, případně přijatelný.

Archeologická rešerše (příloha B.10) požaduje: „... v dalších stupních projektové přípravy bude nutné postupovat tak, aby bylo archeologické dědictví dostatečně ochráněno. Dotčeným lokalitám je nutné věnovat zvýšenou pozornost a důsledně dodržovat požadavky památkového zákona č. 20/1987 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V navazující přípravě záměru minimalizovat rozsah trvalých a dočasných záborů stavby v ploše archeologické památky Hradiště Zámka (včetně plochy předpokládaného vnějšího předhradí východně od kulturní památky). V navazující přípravě záměru musí být postupováno se zřetelem k archeologické hodnotě lokality Zámka.“

Zpracovatel uvádí obecné teze, aniž by zhodnotil, že vlastní záměr stavby dálnice způsobí nevratnou a nekompensovatelnou destrukci vlastní zákonem chráněné památky a je neslučitelný s ochranou její památkové podstaty.

Kulturní dědictví našeho národa je nenahraditelnou hodnotou a má význam nejen pro minulost země, ale také pro budoucnost, pro identitu a pocit domova našich dětí. Pomozte, prosíme, zachovat neporušenou krajinu i archeologické památky v ní. Existuje i jiné dopravní řešení, než které prosazuje MD a ŘSD. Řešení, které může být skutečně funkční, pražské dopravě prospěšnější a také levnější, než náročná mostní a tunelová infrastruktura ve složitém terénu Vltavského kaňonu.

Předem děkujeme za Váš zodpovědný, odborný a apolitický přístup k této závažné věci.

S úctou

Ing. Karel Havlíček

Ing. arch. Lenka Hornychová

Ing. arch. Petr Chaloupek

Platforma za kvalitní dopravní infrastrukturu, z. s.

Na vědomí:

Mgr. Petr Hladík, ministr, MŽP

(v příloze mapa a dvě fotografie)

